

gjøres; det vil bevare det Eighedsprincip, som er nedlagt i Hærløven, ved den Bestemmelse, at alt Mandstabs skal uddannes; det vil tillige fastsætte 7 Millioner Kr. som det bestemte Maximum, Hærubgifterne ikke maa overskride; det forlanger dernæst, at den personlige Tjenesteyrde skal gjøres saa ringe som muligt, og endelig forlanger det, at man alligevel skal faae noget Godt. De tre Ting: godt, billigt og solidt, er det ikke muligt at forene. Derfor, mine Herrer, ville De fastholde — jeg kan ikke sige Andet, end at jeg for mit Bedkommende finder dette fuldstændigt rigtigt — Bestemmelserne om alt Mandstabs Uddannelse, og at man skal stræbe hen til at gjøre den personlige Tjenesteyrde saa lidet besværlig som mulig, saa maa De efter min Formening ogsaa have den Pligt at bringe de finansielle Offre, der behøves for at faae noget Godt og Brugbart ud deraf. Vilde de Herrer ikke gaa saa vidt i finansiell Henseende, som der vil behøves hertil, kan jeg ikke sige Andet: Saa opgiv meget hellere Principet og anvend Pengene paa den Maade, at man faar det bedste Udbytte af dem; saa lad os hellere være os det fuldstændigt bevidste, at vi kun faae en mindre Hær, og at vi ikke kunne udrette meget med den, men lad os i det Mindste ikke stabe nogen Illusion og tro, at vi faae Noget, som vi i Virkeligheden ikke faae. Men mine Herrer, ville De ikke gaa nogen af disse Veie, ville De endelig fastholde det Standpunkt, som De have stillet Dem paa, idet De forlange Bibeholdelsen af Principet om alt Mandstabs Uddannelse, og samtidig forlange, at en Hærorrdning ikke maa koste mere end et bestemt Beløb, og at den personlige Tjenesteyrde skal bringes saa langt ned, som det er muligt, — ville De Herrer det, saa kan jeg ikke sige Andet, end saa anser ogsaa jeg det som en ligefrem Samvittighedsdag for mit Bedkommende at sige rent ud til Dem, at det, De faae, efter min Formening ikke kommer til at due noget; saa anser jeg det for min Pligt at sige Dem ligefrem, at jeg anser det for Synd mod Landets Sønner, og at jeg ikke vil være med til, at Landets Sønner føres mod Fjenden i en Ordning, som giver dem en slet Uddannelse, og en daarlig Føring. Jeg har den Tro, at en Hærorrdning, som den af Dem foreslaaede er Synd mod de værnepligtige Individer, og for Landets Bedkommende vil den ikke gjøre Andet, end at man tror at have et Forsvar, men naar det kommer til Stykket, har man intet. Og jeg skal tillige tilføie, at dersom Ulykken maatte komme, saa maa De Herrer ogsaa vide, at saa have De ikke nogen Ret til, naar Hæren og Flaaden — det er der ingen Tvivl om, det ville de altid gjøre — i selve Kampens Dieblæk have gjort deres Pligt, da at sige til Hæren og Flaaden, at de ere de Skyldige i det sørgelige Udsald, thi De have været varskoede i Tide desangaaende.

Jeg kunde nu for Næsten have ønsket ikke at

skulle have behøvet at sige Mere, men jeg anser det for rigtigt endnu at tilføie et Par Ord. Det er foranlediget derved, at der under Forhandlingerne om Hærløven har været Tale om ogsaa at tildele Hæren andre Opgaver end dens egentlige Hovedopgave at forsvare Landet. Jeg faae det første Spor til saadanne Tanker, da jeg i dette Mars Betænkning læste en Passus, der ogsaa fandtes i Betænkningen ifjor, nemlig om — jeg har ikke Betænkningen hos mig — at „Folkfriheden hvilede paa den almindelige Stemmeret, og den var garanteret ved hver Mandts Vaabensvælske“. Jeg betragtede denne Sætning, uagtet den kom igjen anden Gang, som en Passus, der var skudt ind, uden at man egentlig fuldstændig var sig bevidst, hvad der mentes dermed, og dette har jeg troet, indtil vi for faa Dage siden kom til Hærløvens 2den Behandling; men dengang saab det enkelte Ytringer, som have gjort det tvivlsomt for mig, om der ikke mulig skulde lægges noget Andet deri. Det har glædet mig i Dag at høre, at det ærede Medlem for Præstø Amt's 6te Valgkreds (Bojsen) syntes tilbøjelig til ikke at ville lægge saa overordentlig Meget deri. Det er jo ganske vist heller ikke fra hans Side, men derimod fra anden Side — jeg siger herved til det ærede Medlem for Veile Amt's 2den Valgkreds (Berg) — at der er kommet disse enkelte Ytringer, som kunde tjene til at lægge en noget anden Betydning i den Sætning i Betænkningen, som jeg nylig nævnte. Under en tidligere Forhandling — jeg tror det var under Befæstningsagen — udtalte han, at efter hans Formening „en stor Del af Folket sølte sig tilsidefat og krænktes i sine statsborgerlige Rettigheder“, og ved den nylig afsluttede 2den Behandling af Hærløven udtalte han, „at et saadant Folk i Vaaben“ — det var nemlig Landeværnet — „under alle Forhold vilde være i Stand til at værne sin Frihed og sine Rettigheder ind ad til“, idet man derved havde „Vælgerne i Vaaben“. Jeg maa nu gjøre opmærksom paa, at der synes at være en væsentlig Uoverensstemmelse mellem hvad den ærede Ordfører, det ærede Medlem for Præstø Amt's 6te Valgkreds, mente, da han nys talte om Folket i Vaaben, og de Ytringer, der derom ere komne frem fra det ærede Medlem for Veile Amt's 2den Valgkreds. Der er vistnok Ingen i denne Sal, der ikke med Glæde anerkender det hele Folks Pligt til at være parat til at træde i Vaaben lige over for Fjenden ud ad til, og den ærede Ordfører talte ogsaa nærmest, som om han ved Folket i Vaaben tænkte paa denne Hærens Forpligtelse til Forsvar ud ad til; men, naar det ærede Medlem for Veile Amt's 2den Valgkreds talte om Folket i Vaaben, saa talte han mindre om Hæren som Helhed end om Landeværnet, som han ønskede skulde beholde sine Vaaben og Munderinger hos sig, og det var dette Landeværn, han særlig betegnede som det Vælgerfolk i Vaaben, der skulde